

11 ta' April, 1995

Imballfin:-

S.T.O. Prof. Giuseppe Mifsud Bonnici LL.D. - President

Onor. Carmel A. Agius B.A., LL.D.

Onor. Dr. Noel V. Arrigo LL.D.

George Mifsud

versus

L-Onoveroli Prim Ministru et

**Liberta' Provvizorja - Ordni Hazin ta' l-Avukat Ġenerali -
Arrest - Legali jew Illegali - Smiegh Xieraq**

Il-Qorti kkonkludiet mill-fatti illi dan il-perijodu ghalhekk jirriżulta li għadu tollerabbli meta l-Qorti tikkonsidra r-reati li bihom huwa mixli r-rikorrent però issa, li l-Att ta' l-Akkuża qiegħed diga' quddiem l-Onorabbli Qorti Kriminali, li qed tikkonsidra l-eċċezzjoniet preliminari ma jistax ikun hemm aktar raġunijiet għaliex il-proċess m'għandux isir u jispiċċa qabel ma dik il-Qorti tieqaf mill-attività tagħha f' Dicembru 1995 u għalhekk din il-Qorti filwaqt li qed tiċhad l-appell tar-rikorrent, qed tikkonċedi lir-rikorrent li jekk kemm-il darba huwa jibqa' arrestat - provvizorjament biss - wara l-15 ta' Dicembru, 1995 huwa għandu l-fakolta' li jirrikorri b'urgenza quddiemha, sabiex wara li tisma' lilu u lill-intimati, fuq l-atti preżenti u fuq dak li sadanittant ikun qara fl-Onorabbli Qorti Kriminali, din il-Qorti tkun tista' tipprova kif inhuwa sewwa skond il-haqq.

Il-Qorti:-

George Mifsud, fis-26 ta' Marzu, 1993 gie pprezentat quddiem il-Qorti tal-Magistrati (Malta) bħala Qorti Istrutturja, u akkużat illi kellu fil-pussess tiegħu, u spaccja, u flimkien ma' oħrajn ittraffika d-droga - speċifikament l-eroina - u pprokurha u fornaha lil haddieħor;

Minn dik id-data huwa baqa' arrestat u t-talbiet li għamel biex jingħata l-liberta' provvizorja ġew miċhuda - fid-19 ta' April, 1993 u fit-13 ta' Mejju, 1993;

Fis-7 ta' Lulju, 1993 huwa espona oralment illi kien ilu ma jidher quddiem il-Qorti sa mit-12 ta' Mejju, 1993 u għalhekk kien inżamm arrestat oltre ż-żmien konsentit mil-liġi mingħajr ma nġieb quddiem il-Qorti. Barra minn dan irriżulta illi dak li f'Marzu 1993 gie rreġistrat bħala "dettalji partikolari" li jirrigwardaw l-istess

George Mifsud, dawn kienu inezatti;

B'dan kollu t-talba biex l-istess George Mifsud, jinheles mill-arrest, giet miċhuda;

Fil-21 ta' Marzu, 1994 gie preżentat kontra Mifsud, l-Att ta' Akkuża numru 3 ta' l-1994 u wara dan kienet l-Onorabbli Qorti Kriminali li ċaħdet il-liberta' provvizorja fl-14 ta' April, 1994;

Fuq dawn il-fatti, Mifsud ppreżenta rikors fil-Prim' Awla tal-Qorti Ċivili u espona:

“Illi sal-lum għalhekk l-esponenti għadu detenut il-ħabs nonostante li saru t-talbiet imsemmija għal-liberta' provvizorja tiegħu;

Illi dan l-istat ta' arrest u l-istess proċeduri penali odjerni huma leżivi tad-drittijiet fundamentali tal-bniedem protetti mill-Kostituzzjoni ta' Malta u l-Att dwar il-Konvenzjoni Ewropeja dwar id-Drittijiet tal-Bniedem, l-Att XIV ta' l-1987. Illi d-drittijiet ta' l-esponenti li qed jiġu leżi huma dawk protetti mill-artikolu 5(1), 5(1)(ċ), 5(3), 5(4), 5(5) u l-artikolu 6 ta' l-Ewwel Skeda ta' l-Att imsemmi u l-artikoli 34 u 39 tal-Kostituzzjoni ta' Malta u dan peress:

1. Illi l-esponenti kien arrestat jew detenut illegalment mis-26 ta' Marzu, 1993 sas-7 ta' Lulju, 1993;

2. Illi bla preġudizzju u subordinatament għal dak li qed jingħad f'paragrafu 1 supra, l-esponenti kien arrestat illegalment stante li ma ngiebx il-Qorti fit-terminu preskritt u kwindi kellu jiġi mehlus mill-arrest tiegħu minħabba dan il-fatt;

3. Iċ-ċaħda kontinwa w irragonevoli tad-dritt għall-helsien mill-arrest tiegħu għal fuq sena u xahar għal raġunijiet li fuqhom l-esponenti manifestament ma kellu l-ebda kontroll (*vide* l-aħħar digriet tal-Qorti Kriminali);

4. Illi nonostante li l-każ u l-esponenti ġew investigati f'Mejju 1988, hu ġie mressaq il-Qorti wara erba' snin u ħdax-il xahar, li jfisser li illum wara sitt snin mill-allegat reat, il-każ għadu pendent quddiem il-Qorti Kriminali u għadu fl-istadju ta' l-eċċezjonijiet preliminari. Dan hu kontra kull sens ta' ġustizzja u jmur kontra d-dritt ta' *fair hearing within a reasonable time*. Il-Pulizija Eżekuttiva ilha li nvestigat dan il-każ mis-sena 1988 u li għalhekk minn mindu saret l-investigazzjoni fl-1988 sa meta ġie pprezentat l-esponenti l-Qorti fl-1993, dan kien kollu *idle time*, fis-sens li ma sar xejn aktar fl-investigazzjoni fil-każ ta' l-esponenti. Illi dan kollu ikkreja biss tensjoni u pressjoni għal żmien eċċessiv, meta wieħed jikkonsidra li għal kważi ħames snin ma sar xejn utli fl-investigazzjoni tal-każ tiegħu;

5. Illi l-proċeduri penali huma nulli u bla effett fil-liġi fil-konfront ta' l-esponenti;

Għaldaqstant l-esponenti talab illi dina l-Qorti joghġobha tagħmel u tagħti dawk l-ordnijiet, toħroġ dawk l-atti u tagħti dawk id-direttivi li tqis xierqa biex tassigura t-twertiq ta' l-artikoli tal-liġi hawn fuq imsemmija fosthom billi tordna:

(a) li jieqfu minnufih il-proċeduri kriminali fuq imsemmija (att ta' akkuża 3/94) u jiġi meħlus mill-arrest filwaqt li tiddikjara li dawn l-istess imsemmija proċeduri jilledu d-dritt tiegħu kontemplat

fl-artikolu 6 ta' l-Ewwel Skeda ta' l-Att ga imsemmi u l-artikolu 39 tal-Kostituzzjoni ta' Malta;

(b) tiddikjara li d-detenzjoni tiegħu tilledi d-drittijiet tiegħu kontemplati fl-artikoli 5(1), 5(1)(ċ), 5(3), 5(4) u 5(5) ta' l-Ewwel Skeda ta' l-imsemmi Att kif ukoll l-artikolu 34 tal-Kostituzzjoni ta' Malta u tordna għalhekk li jiġi mehluq mill-arrest tiegħu;

(ċ) tagħti kull rimedju xieraq għad-dewmien, fosthom kumpens għall-ksur tad-drittijiet tiegħu”;

L-Onorevoli Prim Ministru, in risposta, issottometta illi huwa m'għandu ebda setgħa li jagħmel xi haġa dwar dak li qed jillamenta r-rikorrent u għalhekk m'huwiex il-legittmu kontradittur tal-proċedura u għandu jiġi liberat mill-osservanza tal-gudizzju; liema gudizzju huwa integru bil-presenza ta' l-intimat Kummissarju tal-Pulizija u l-Avukat Ġenerali;

L-imsemmija Onorabli Prim'Awla tal-Qorti Ċivili fis-sentenza tagħha tat-2 ta' Diċembru, 1994 ċaħdet din l-eċċezzjoni u l-Prim Ministru akkwiexxa għall-istess u għalhekk din l-eċċezzjoni mhix se tiġi konsidrata;

L-intimati jikkontendu illi l-allegata nullita' tal-proċeduri quddiem il-Qorti Istrutturja hija ta' kompetenza tal-Qrati Kriminali li diġa' ppronunzjaw ruħhom fir-rigward, u l-materja għalhekk mhix ta' natura “kostituzzjonali”. L-allegata nullita' infatti kient tagħmel riferiment għall-fatt illi kien irriżulta li l-ordni ta' l-Avukat Ġenerali biex jiġu istitwiti l-proċeduri kontra Mifsud fl-1988 kien null għaliex dak ma kienx jirrigwarda lil Mifsud, skond il-konnotati li kien fih, imma lill-persuna oħra, u jsegwi għalhekk, illi mis-26 ta' Marzu,

1993 sas-7 ta' Lulju, 1993 - meta harget ordni oħra bil-konnotati korretti - l-arrest tar-rikorrenti kien illegali. L-intimati jissottomettu li sa mill-bidu nett, il-proċeduri kienu jirriferrxu għar-rikorrent Mifsud u hemm tiegħaf il-kwistjoni;

Is-sentenza ta' l-Ewwel Qorti qablet mas-sottomissjonijiet ta' l-intimati u qalet:

“Din il-Qorti għandha d-dubbji tagħha fuq kemm jista' r-rikorrent ikollu rimedju fil-proċeduri kriminali fis-sens li jsir pronunzjament dwar l-allegata nullita' ta' l-ordni billi illum, anke kieku l-ordni kien null, il-posizzjoni għet sanata bil-hruġ ta' ordni ieħor, u r-rikorrent ma jistax jerga' jitlob ir-rilaxx tiegħu mill-arrest fuq il-motiv ta' l-allegata nullita' ta' l-ordni issa li lanqas ir-rikorrent stess m'hu qed jallega li l-ordni huwa affetta minn xi nullita' ;

Izda, il-Qorti hija tal-fehma li billi għadhom pendenti l-proċeduri kriminali mhux eskluż li l-Qorti kompetenti tippronunzja ruhha fuq in-nullita' o meno ta' l-ewwel ordni ta' l-Avukat Ġenerali. Huwa ovvjju li anke jekk il-Qorti kompetenti li qieghdha tiegħu konjizzjoni tal-proċeduri kriminali kontra r-rikorrent kellha tiddikjara null l-ordni in kwistjoni mhux neċessarjament tippronunzja ruhha fuq kienx illegali l-arrest. Izda, mhux eskluż li dik il-Qorti tagħti lir-rikorrent rimedju effettiv billi, per eżempju, fl-ipotesi li ssibu hati u tikkundannah għall-prigunerija hija tiddikjara li ż-żmien ta' l-arrest impunjat jitnaqqas miż-żmien li jkun irid jiskonta r-rikorrent. Mill-banda l-oħra, fl-ipotesi li r-rikorrent jiġi liberat jista' jkun li l-uniku mezz ta' rimedju li jkollu jkun dak li jadixxi din il-Qorti, u dan id-dritt tiegħu qed jibqa' salv u impregudikat. Izda f'dan l-istadju, ma jistax jingħad li r-rikorrent m'għandux disponibbli mezzi xierqa ta' rimedju għall-ksur minnu

allegat. *Del resto*, mhux il-każ li r-rikorrent għandu bżonn rimedju immedjat biex il-ksur ma jkomplix, billi l-allegat ksur spiċċa, u huwa limitat għall-perijodu bejn is-26 ta' Marzu, 1993 sas-7 ta' Lulju, 1993”;

Ir-rikorrent fuq dan il-punt, donnu akkwiexxa għal dak li hemm fis-sentenza appellata tant illi qal:

“Fl-ewwel lok għandu jiġi rilevat illi in vista tal-ġudizzju ta' l-ewwel Onorabbli Qorti, li ma tiddeċidix dwar l-ewwel u t-tieni lament ta' l-esponenti, stante proċeduri penali preliminari, pendenti, b'hekk illi d-dritt ta' l-esponenti “jibqa' salv u impregudikat” dan ir-rikors ta' appell hu limitat dwar żewġ ilmenti ta' l-esponenti”;

Din il-Qorti fuq din l-esposizzjoni se ssegwi din l-indikazzjoni u se titratta l-kwistjoni ta' “smiegħ xieraq għeluq żmien raġonevoli u iċ-ċaħda ta' liberta' provvizorja”;

Is-sentenza appellata ikkunsidrat dawn iż-żewġ elementi flimkien, u prattikament f'kuntest wiehed:

“Illi kif ġa ġie rilevat l-allegat arrest illegali spiċċa fis-7 ta' Lulju, 1993 u li jrid jiġi eżaminat issa huwa jekk il-proċeduri kriminali ilhomx pendenti għal żmien li mhux raġonevoli u jekk iċ-ċaħda għal-liberta' provvizorja hijiex ġustifikata, għaliex l-ewwel punt jista' jincidi fuq it-tieni fis-sens li jekk il-proċeduri jdumu pendenti għal żmien li mhux raġonevoli anke iċ-ċaħda għal-liberta' provvizorja tista' ssir minhabba f'hekk hija wkoll mhux raġonevoli u kwindi mhux ġustifikata”;

Għalkemm dan huwa korrett, pero' l-esposizzjoni separata

ta' zewg kwistjonijiet hija possibbli wkoll u ghandha tigi tentata, ghal skopijiet ta' kjarazza;

Tghid is-sentenza appellata:

“Ir-rikorrent jikkontendi li l-proceduri ilhom pendenti snin billi r-reat li bih huwa qed jigi akkuzat allegatament gie kommess fis-sena 1988, u ghalkemm huwa gie mressaq b'arrest f'Marzu 1993, huwa ilu taht l-inkubu tal-proceduri kriminali minn meta l-pulizija kienu nvestigawh f'Mejju 1988, u li f'dan il-perijodu ma sar xejn aktar fl-investigazzjoni tal-każ tar-rikorrent u li dan kollu ikkreja biss tensjoni u pressjoni ghal żmien eċċessiv, kważi hames snin, u ma sar xejn utli fl-investigazzjoni tal-każ tiegħu;

Issa jirriżulta li meta l-Pulizija kienu interrogaw lir-rikorrent fit-12 ta' Mejju, 1988 (huwa) kien ghamel stqarrija li ma kienet stqarrija xejn peress li ghad-domandi li sarulu huwa għażel li ma jrispondix. S'intendi, dan hu dritt tiegħu, pero' minhabba dan, il-Pulizija ma setetx dak iż-żmien tipproċedi kontra tiegħu billi l-provi li hija riedet tressaq fil-konfront tiegħu kienu ta' persuni li ma setgħux jigu prodotti bħala xhieda billi kienu jinkriminaw ruhhom u għalhekk ġara li kellhom l-ewwel jigu proċessati t-terzi persuni nvoluti sabiex, wara li l-każ tagħhom jigi ġudikat, huma jigu prodotti bħala xhieda fil-proceduri kontra r-rikorrent;

Għalhekk, ma jistax jingħad li ż-żmien li għadda mid-data ta' l-allegat reat li bih qed jigi akkuzat ir-rikorrent u meta bdew il-proceduri kontra r-rikorrent kien żmien mohli. Il-prosekuzzjoni ma setetx tagħmel mod iehor, għar-raġuni fuq imsemmija, u fiċ-ċirkostanzi, il-prosekuzzjoni bdiet il-proceduri kontra r-rikorrent meta dan sar possibbli. Lanqas ma jista' jingħad (li) s'issa għadda

xi żmien eċċessiv minn mindu r-rikorrent gie arrestat, konsidrati l-gravita` w in-natura tar-reat”;

L-appellant jillamenta illi galadarba l-ewwel Qorti accettat illi d-*dies a quo* li għandu jiġi kkunsidrat hija d-data ta' meta fl-1988, il-Pulizija bdew jinvestigaw lir-rikorrenti, m'hemmx dubbju li r-rikorrent għandu raġun billi fl-aħhar ta' l-1994 għadu jistenna biex jiġi proċessat;

Din il-Qorti tosserva illi s-sentenza appellata, fuq dan il-punt, issemmi g-ġustifikazzjoni illi l-proċess kontra Mifsud ma setax jinbeda qabel ma jgħaddu proċess ċerti persuni li huma xhieda potenzjali kontra Mifsud, sabiex dawn imbagħad, ikunu jistgħu jixhdu kontra tiegħu għaliex ma jkollhomx il-privileġġ li ma jixhdux għaliex jistgħu jinkriminaw ruħhom. U dan l-element għalhekk jiġġustifika t-tul li hađu l-proċeduri sa issa;

L-intimati, fir-risposta tagħhom għall-appell - ikkonċedew illi biex jiġi kunsidrat meta jibda jitqies iż-żmien li fih, raġonevolment għandu jkun hemm smiegħ xieraq, id-data hija dik meta Mifsud gie arrestat mill-Pulizija f' Mejju 1988 - (ara fol. 646);

Din il-Qorti tosserva illi bejn Mejju 1988 u s-26 ta' Marzu, 1993 ir-rikorrent baqa' dejjem fil-liberta`, jew aħjar, hieles mill-arrest, u tikkonfessa illi ma fehmitx għaliex arrest mill-Pulizija, li ma teċċediex it-tmienja u erbgħin (48) siegħa, u li ma giex segwit minn arrest mill-Awtorita` Ġudizzjarja, għandu jitqies bħala d-*dies a quo* biex jiġi stabbilit id-dritt fundamentali ta' l-individwu sancit bl-artikolu 39(1) tal-Kostituzzjoni illi jgħid:

“Kull meta xi hadd ikun akkużat b'reat kriminali huwa għandu, kemm-il darba l-akkuża ma tigix irtirata, jiġi mogħti smiegħ

xieraq għeluq żmien raġonevoli minn Qorti indipendenti u imparzjali mwaqqfa b'ligi";

L-arrest mill-Pulizija, meta mhux segwit minn arrest mill-Awtorita' Ġudizzjarja m'huwiex ekwivalenti għall-akkuża b'reat kriminali;

L-istess jingħad rigward l-artikolu 6(1) tal-Konvenzjoni:

"In the determination of any Criminal charge against him, everyone is entitled to a hearing within a reasonable time ..."

Fejn charges tiġi ekwivalenti għal arrest;

Din il-Qorti ma jidhrilhiex li l-arrest mill-Pulizija, li f'hafta okkażjonijiet ma jiġix segwit mill-akkuża formali quddiem l-Awtorita' Ġudizzjarja, jista', allura, minħabba dak in-nuqqas ta' segwitu, jikkwalifika dejjem bħala vjolazzjoni tad-dritt fundamentali protett minn dawn iż-żewġ artikoli;

L-appellant, taht dan it-titolu ta' smiegħ xieraq eghluq żmien raġonevoli, jgħid illi biex dan jiġi stabbilit iridu jiġu eżaminati (i) il-komplessita' tal-każ, (ii) il-kondotta tar-rikorrent, u (iii) *handling* jiġifieri l-kondotta ta' l-awtoritajiet prosekuturi fil-mod li mexxew il-proċeduri;

Din il-Qorti taħseb li dan kollu huwa assolutament prematur għaliex il-proċeduri kontra r-rikorrent għadhom ma ingħalqux u ma jistax jingħad li daww il-proċeduri, li, kif intqal, bdew fis-26 ta' Marzu, 1993 konsiderata biss in-natura ta' l-akkużi proferiti - ma jitolbux eżami, fuq luraġini irraġonevoli, f'dan l-istadju;

Del resto, is-sentenza appellata ma jidhirx li kkonsidrat din il-materja ta' nuqqas ta' trattazzjoni xierqa fi żmien raġonevoli - u aktar rimarkevoli, l-appellant stess ma jsemmi xejn fuq dan in-nuqqas ta' l-ewwel Qorti, nuqqas li ma jistax ma jigix innotat u anzi sottolinejat;

Fuq dan il-punt ċentrali tal-lamenti tar-rikorrenti, l-ewwel Qorti hadet in konsiderazzjoni, is-segweni fatturi negattivi li jiġġustifikaw iċ-ċaħda ta' liberta' provvizorja:

- (a) il-gravita' tar-reati addebitati;
- (b) il-kompilazzjoni tal-provi ta' dawk ir-reati għadha sejra; (sadanittant l-Att ta' l-Akkuża kontra r-rikorrent hareġ);
- (c) il-periklu ta' inkwinament ta' dawk il-provi;
- (d) il-periklu ta' ripetizzjoni tenut kont tal-forza tal-vizzju u rebgħa għall-profitti faċli; u
- (e) il-piena komminata jekk tinstab il-ħtija, liema piena hija qawwija biżżejjed biex thajjar lill-imputat li jahrab u jitlaq mill-Gżejjer;

L-appellant jirrispondi illi:

Bejn l-1988 u l-1993 ir-rikorrent dam hames snin shaħ igawdi liberta' shiha. Kien diġa' ġie mistoqsi mill-Pulizija, kien jaf li huwa suspettat; kien jaf b'diversi nies li ġew imressqa l-Qorti fuq reati simili u konnessi; kien jaf li ġew proċessati; seta', jekk ried, jisma'

l-provi u b'dan kollu, ma sabet ebda prova li f'dawk il-hames snin huwa qatt intrometta ruhu biex "jinkwina" xi provi li setghu b'xi mod ikun riferibbli ghalih. Ghalhekk ir-raġuni mogħtija fil-paragrafu supra ma tistax tissussisti;

La r-rikorrenti huwa innocenti u mhux hati ma jistax jiġi kkunsidrat li huwa jista' "jirrepeti" reati, li ma kkommettix - u b'hekk taqa' wkoll ir-raġuni l-oħra;

Għalkemm f'diversi każijiet, il-piena prospettata kienet qawwija, inkluż habs għal hamsa u ghoxrin (25) sena, xorta waħda ingħatat liberta' provvizorja - u r-rikorrenti għamel referenza għal diversi digrietni mogħtija kemm mill-Qorti tal-Maġistrati kif ukoll mill-Qorti Kriminali - (Riferenzi kemm fir-rikors ta' appell kif ukoll fin-nota ta' l-1 ta' Marzu, 1995);

Din il-Qorti tapprezza dawn ir-raġunijiet tar-rikorrent u verament issib li huma korretti - pero' m'humiex deċizivi u konkluzivi għall-każ. Il-gravita' tar-reati addebitati u l-kwalita' tagħhom minhabba l-impatt li reati simili qed ikollhom fis-soċjeta' preżentement, huma fatturi li ma jistgħux ma jiġux kunsidrati b'mod l-aktar prudenzjali;

Kif ġie osservat, id-*dies a quo* li qed tikkonsidra li minnha giet miċhuda l-liberta' tar-rikorrent hija l-gurnata tas-26 ta' Marzu, 1993 u għalhekk perijodu ta' xi granet aktar minn sentejn;

Hawnhekk għandu jiġi nutat fatt importantissimu li donnu ġie injorat mill-partijiet matul dan il-proċediment u hekk ukoll mis-sentenza appellata;

Ir-rikorrent Mifsud, waqt li kien ġie arrestat fis-26 ta' Marzu, 1993 fi proċess iehor, fit-13 ta' Lulju, 1993 ġie kundannat għal sena prigunerija mill-Onorabbli Qorti ta' Appell Kriminali (Inferjuri) u għalhekk huwa evidenti li l-perijodu ta' arrest preventiv f'din l-aħħar data ġie interrott. Ma' l-erba' xhur li għaddew bejn dawn iż-żewġ dati jridu jizjedu dawk ix-xhur li għaddew mid-data li huwa skonta l-piena inflitta fit-13 ta' Lulju, 1993;

Dan il-perijodu għalhekk jirriżulta li għadu tollerabbli meta l-Qorti tikkonsidra r-reati li bihom huwa mixli r-rikorrent pero` issa, li l-Att ta' l-Akkuża qiegħed diġa` quddiem l-Onorabbli Qorti Kriminali, li qed tikkonsidra l-eċċezzjonijiet preliminari ma jistax ikun hemm aktar raġunijiet għaliex il-proċess m'għandux isir u jispicċa qabel ma dik il-Qorti tieqaf mill-attività tagħha f'Diċembru 1995 u għalhekk din il-Qorti filwaqt li qed tiċċhad l-appell tar-rikorrent, qed tikkonċedi lir-rikorrent li jekk kemm-il darba huwa jibqa' arrestat - provviżorjament biss - wara l-15 ta' Diċembru, 1995 huwa għandu l-fakolta` li jirrikorri b'urgenza quddiemha, sabiex wara li tisma' lill-u intimati, fuq l-atti preżenti u fuq dak li sadanittant ikun qara fl-Onorabbli Qorti Kriminali, din il-Qorti tkun tista' tipprovdí kif inhuwa sewwa skond il-ħaqq;

L-ispejjeż ta' l-ewwel grad kif regolati, dawk ta' dan l-appell - bla taxxa.
